

**DÜRTÜ KONTROL
BOZUKLUKLARI VE
DÜRTÜSELLİKTE
KULLANILAN ÖLÇEKLER**

Prof. Dr. Lut TAMAM
Uzm. Muhammed YILDIZ

© Copyright 2023

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN	Sayfa ve Kapak Tasarımı
978-625-399-341-2	Akademisyen Dizgi Ünitesi
Kitap Adı	Yayıncı Sertifika No
Dürtü Kontrol Bozuklukları ve Dürtüsellikte Kullanılan Ölçekler	47518
Yazarlar	Baskı ve Cilt
Lut TAMAM	Vadi Matbaacılık
ORCID iD: 0000-0002-9750-7531	Bisac Code
Muhammed YILDIZ	PSY000000
ORCID iD: 0000-0002-0760-2333	DOI
Yayın Koordinatörü	10.37609/akya.2772
Yasin DİLMEN	

Kütüphane Kimlik Kartı
Tamam, Lut. Yıldız, Muhammed.
Dürtü Kontrol Bozuklukları ve Dürtüsellikte Kullanılan Ölçekler / Lut Tamam, Muhammed Yıldız.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2023.
198 s. : tablo. ; 160x235 mm.
Kaynakça ve İndeks var.
ISBN 9786253993412
1. Psikiyatri--Psikoloji.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi AŞ

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Ölçeklerle yapılan bilimsel çalışmalarda dikkat edilmesi gereken en önemli noktalardan biri hiç kuşkusuz araştırmaya başlamadan önce doğru ölçme aracının bulunmasıdır. Bunun için araştırmadaki değişkenleri ölçmek üzere tasarlanmış ve geçerliği güvenilirliği kanıtlanmış güncel ölçme araçlarına ulaşmak, araştırmanın sağlıklı yürütülmesi ve çalışmaların boşa gitmemesi için oldukça büyük bir öneme sahiptir. Ölçeğin neyi ölçtüğü, hangi kitle için geliştirildiği, puanlaması, ters madde olup olmaması, puanların yönünün ne anlam ifade ettiği ve kesme noktasının olup olmaması gibi ayrıntılar, bilimsel araştırmalarda dikkat edilmesi gereken önemli konular arasındadır.

Psikolojik ölçeklerle ilgili derleme kitapların yayımlanması, ölçekleri daha görünür ve ulaşılabilir kılarak daha fazla ve etkin bir kullanım sağlar. Söz konusu kitaplar, ilgili literatüre daha sistematik ve daha doğru araçların kullanımıyla katkı sağlar. Bu tarz kitapların en önemli yazılma gerekçesi, araştırmalarda psikometrik bilgilerin doğru ve standart bir biçimde kullanılmamasıdır. Bu kitap dürtü kontrol bozuklukları ve dürtüsellelikle ilgili gerek yurtiçi gerekse de yurtdışı literatürün titizlikle incelenmesi sonucunda büyük emeklerle ortaya çıkmıştır. Kitabın yazım aşamasında, ölçek kullanılarak gerçekleştirilen çalışmaları incelemek için YÖK tez arşivinde bulunan yüksek lisans, doktora, uzmanlık tezleri ve veri tabanlarındaki makaleler incelenmiştir. Maalesef ilgili eserlerin “*Veri Toplama Araçları*” kısımlarında ölçeklerin tanıtımıyla ilgili çok fazla hataya rastlanılmıştır. Yapılan bu hatalar araştırmacıların özensizliği sonucu olabileceği gibi araştırmacıların temel psikometri bilgilerine sahip olmamasından da kaynaklanabilmektedir. Yapılan incelemelerde tespit ettiğimiz hatalar şu şekilde özetlenebilir. Ölçeğin adının yanlış yazılması (Örneğin Ergenlerde ...Ölçeği yerine Ergen ...Anketi). Ölçeği geliştiren veya uyarlayan yazarların isimleri veya soy isimlerinin yanlış yazılması (Örneğin yazarın soy ismi, isminin yerine; ismi ise soy isminin yerine yazılmış. Mehmet Yılmaz kişisi Mehmet, Y. olarak gösterilmiş). Ölçeği birden fazla yazarın uyarlaması veya geliştirmesine rağmen ikinci veya üçüncü yazarın kaynakçaya yazılmaması (Örneğin Aydın, B., Demir, A yerine sadece Aydın, B. yazılması). Ölçeğin psikometrik bilgilerinin yanlış

yazılması (Örneğin, alt boyutların Cronbach Alpha değeri yazılırken başka alt boyutun değerinin başka boyuta yazılması). Uyarlama ölçekte sadece geliştiren yazara atıf verilmesi ve uyarlama yapan yazara atıf verilmemesi. Ölçekten bahsederken sadece ölçeğin isminin yazılması, geliştirme ve/veya uyarlamayı kimin yaptığının ve psikometrik bilgilerin yazılmaması. Ölçeğin benzer bir ölçekle karıştırılması (Örneğin araştırmada kullanılan ölçek yerine başka bir ölçeğe atıf verilmesi). Ölçeğin yanlış örnekleme kullanılması (Örneğin ergenlerle ilgili geliştirilmiş bir ölçeğin, ilkokul öğrencilerine uygulanması). Ölçeğin kapsamında yer almayan bir kavramı ölçmek için kullanılması (Örneğin A değişkenini ölçmek için B değişkenini ölçen bir ölçek kullanılması). Ölçeğin psikometrik bilgilerini belirtirken, bilgilerin bir kısmının verilirken bir kısmının verilmemesi (Örneğin güvenilirlik bulgularında iç tutarlılık değeri verilirken test tekrar test bulgularına değinilmemesi). Aynı ölçeğin farklı örneklem gruplarında yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları olmasına rağmen atıf verirken yalnızca bir makaleye atıf verilmesi (Örneğin bir ölçeğin hem üniversite öğrencilerinde hem de toplum örnekleminde yapılmış ayrı iki uyarlama çalışması olmasına rağmen yalnızca birine atıf verilmesi). Ölçeğin puanlamasında hata yapılması (Örneğin ölçekte ters maddeler bulunmasına rağmen puanlama yaparken ölçekteki tüm maddelerin aynı yönde puanlanması). Tüm bu nedenlerden kaynaklanabilecek yanlışlıklara ve karışıklıklara yol açılmaması için ölçeklerle ilgili temel bilgilerin, standart bir biçimde ve titizlikle yer aldığı ölçek derleme kitaplarına ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu kitap Dürtü Kontrol Bozuklukları ve Dürtüsellik alanında çalışmalar yapacak olan araştırmacılar ve sahadaki klinisyenler için kaleme alınmıştır. Eserde yer alan her ölçeğin, İngilizce adı ve kısaltması, Türkçe adı ve kısaltması, orijinal halini kimin geliştirdiği, eğer uyarlanmış ise kim tarafından geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapıldığı, uygulanma şekli (Hastanın doldurduğu, hastayı tanıyanların doldurduğu, klinisyenin gözlemlediği, klinisyenin değerlendirdiği), neyi ölçtüğü, madde sayısı, alt boyut sayısı, alt boyut isimleri ve hangi maddenin hangi alt boyutta yer aldığı, derecelendirme sistemi, kimlere uygulanabilir olduğu, puanlamanın nasıl yapılacağı (Ters madde var ise hangi maddelerin tersten puanlanacağı), yorumlamada nelere dikkat edileceği (Puanların yönünün ne anlam ifade ettiği, alınan puanların kesme noktalarında neye karşılık geldiği), geçerlik çalışmaları, (Kapsam geçerliği, yapı geçerliği (Açıklayıcı faktör analizi, doğrulayıcı faktör analizi, ayırt edici geçerlik) ve ölçüt

geçerliği), güvenilirlik alışmaları (Cronbach Alpha/Spearman-Brown değeri, Kuder-Richardson değeri, değerlendiriciler arası güvenilirlik, test tekrar test güvenilirliği), madde analizi alışmaları (Madde toplam korelasyon değerleri, alt-üst %27 t-testi), ölçek maddeleri (İzin verilenler) ve kaynakalarına yer verilmiştir.

Eserde toplam 54 ölçek bulunmaktadır. Ölçeklerin bir kısmı yurtdişında geliştirilmiş ve ölkemiz için de geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmış ölçeklerdir. Diğer bir kısmı doğrudan ölkemizde geliştirilmiş ölçeklerdir. Çok küçük bir kısmı yurtdişında geliştirilmiş fakat henüz ölkemiz için geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmamış ölçeklerdir. Bu ölçeklerin maddeleri bu eser için Türkçe'ye çevrilmiştir. Bir anket ise başka bir ölçeğin soruları revize edilerek oluşturulmuştur. Ölçeklerin sınıflandırılmasında DSM-5 kategorileri esas alınmıştır. Birinci bölüm olan *Dürtüsellik Genel* kısmında dürtüsellikle ilgili genel değerlendirme ölçeklerine yer verilmiştir. İkinci bölüm olan *DSM-5'in Yıkıcı Bozukluklar, Dürtü Denetimi ve Davranım Bozuklukları Kategorisindeki Dürtü Kontrol Bozuklukları* kısmında; Karşıt Olma, Karşı Gelme Bozukluğu, Aralıklı Patlayıcı Bozukluk, Davranım Bozukluğu, Piromani, Kleptomani ölçeklerine yer verilmiştir. Üçüncü bölüm olan *Davranışsal Bağımlılıklar Kategorisindeki Dürtü Kontrol Bozuklukları* kısmında; Kompulsif Satın Alma Bozukluğu, İnternet Bağımlılığı, Kompulsif Seks Bağımlılığı, Kompulsif Egzersiz Bağımlılığı ve dördüncü bölüm olan *DSM-5'in Diğer Kategorilerindeki Dürtü Kontrol Bozuklukları* kısmında ise Kumar Oynama Bozukluğu, Erişkin Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu, Trikotillomani (Sa Yolma Bozukluğu), Deri Yolma Bozukluğu, Tırnak Yeme ve Kendini Yaralama Davranışı ile ilgili ölçeklere yer verilmiştir. Yazarlarından ölçek maddelerinin de yer alması için izin alınan ölçeklerin psikometrik bilgilerine ilaveten maddelerine de eserde yer verilmiştir. Ölçek maddeleri için izin alınamayan veya yazarına ulaşılamayan ölçeklerde ise ölçeğin yalnızca psikometrik bilgilerine yer verilmiştir.

Eser ölkemizde Dürtü Kontrol Bozuklukları ve Dürtüsellik alanında kullanılan ölçekleri içeren bu kapsamdaki ilk kitap olma özelliğine sahiptir. Dürtü Kontrol Bozuklukları ve Dürtüsellik'in altında yer alan 16 başlıkla ilgili ölkemizde şu ana kadar kullanılan ölçeklerin tamamına yakını bu eserde yer almaktadır. Kuşkusuz bu eserin yayın aşamasında ve daha sonra geliştirilecek veya Türkçe uyarlaması yapılacak olan ölçekler de olacaktır. Kitabın daha sonraki

baskılarında da söz konusu ölçeklere yer verilecektir. Ülkemizde geliştirilmiş veya Türkçe'ye uyarlanmış hiçbir ölçeğin bulunmadığı başlıkların altında araştırmacılara yol göstermesi açısından orijinali İngilizce olan ölçekler çevirisi yapılarak esere eklenmiştir. Eserde yer alan tüm ölçeklerin geliştirme ve/veya uyarlama makalelerinin tamamı titizlikle incelenmiş, ölçeklerin künye bilgileri, değerlendirme kriterleri ve psikometrik özellikleri itinayla esere işlenmiştir. Bu eserin dürtü kontrol bozuklukları ve dürtüsellikle ilgili çalışmalar yapacak araştırmacılara, lisansüstü öğrencilerine ve klinik alanda tanı, teşhis ve tedavide bu ölçekleri kullanacak olan ruh sağlığı profesyonellerine yararlı olacağını umuyoruz.

Prof. Dr. Lut TAMAM

Adana, Ekim 2023

ÖNEMLİ NOT

Eserde bazı ölçeklerin sadece psikometrik bilgilerine bazılarının ise buna ilaveten ölçek maddelerine de yer verilmiştir. Ölçek maddelerinin de eserde yer alabilmesi için ölçeklerin sahiplerine mail yoluyla ulaşılmaya çalışılmış, ölçek maddelerinin kitapta yayınlanmasını onaylayan yazarların ölçeklerinin tüm maddeleri kitapta yer almıştır. Ölçek sahibinin vefatı, mail adresine ulaşılabilmesi, maile cevap vermemesi veya ölçek maddelerini yayınlamamıza izin vermemesi gibi nedenlerle bazı ölçeklerinin maddeleri kitaba eklenmemiştir. Bu kitapta yer alan ölçekleri araştırmalarda veya klinik uygulamalarda kullanmak isteyen ruh sağlığı profesyonellerinin mutlaka sorumlu yazarla iletişime geçmesi gerekmektedir. Bunun için her ölçeğin altında ölçek makalesinin atıf bilgilerine yer verilmiştir. Ülkemizde kullanılabilecek hiçbir ölçeğin bulunmadığı alanlarda, yurtdışı literatürde yaygın olarak kullanılan bazı ölçekler bilgilendirme amaçlı olarak Türkçe'ye çevrilmiştir. Ülkemizde kullanımı için geçerlik güvenirlik çalışmaları yapılmadığı için söz konusu ölçeklerin bu haliyle kullanılmaması gerekmektedir. Bu durum, söz konusu alanlarda ülkemizde kullanımı için ölçek geliştirme/uyarlama yapacak olan araştırmacılara bir projeksiyon sunmaktadır.

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM A. DÜRTÜSELLİK GENEL ÖLÇEKLER

1. Dürtüsellik	3
Barratt Dürtüsellik Ölçeği Kısa Formu	4
UPPS Dürtüsel Davranış Ölçeği	7
Minnesota Dürtü Kontrol Bozukluğu Görüşmesi	11
Heyecan Arayışı Ölçeği Form-5	13
Ergenler için Kısa Heyecan Arayışı Ölçeği	15
Genç Yetişkinler için Heyecan Arama Ölçeği	18
Dürtüsel Heyecan Arayışı Ölçeği	21

BÖLÜM B. DSM-5'İN YIKICI BOZUKLUKLAR, DÜRTÜ DENETİMİ VE DAVRANIM BOZUKLUKLARI KATEGORİSİNDEKİ DÜRTÜ KONTROL BOZUKLUKLARI ÖLÇEKLERİ

2. Karşıt Olma, Karşı Gelme Bozukluğu	25
Karşıt Olma Karşı Gelme Bozukluğu Derecelendirme Ölçeği	26
Conners Öğretmen Derecelendirme Ölçeği	28
Conners Anababa Dereceleme Ölçeği-Yenilenmiş Kısa	30
Conners-Wells Ergen Özbildirim Ölçeği-Uzun Formu	32
Okul Çağı Çocukları için Duygulanım Bozuklukları ve Şizofreni Görüşme Çizelgesi-Şimdi ve Yaşam Boyu Şekli-DSM-5	34
Güçler ve Güçlükler Anketi	36
Yıkıcı Davranış Bozukluğu Ölçeği	39
3. Aralıklı Patlayıcı Bozukluk	43
Aralıklı Patlayıcı Bozukluk Tarama Anketi	44

4. Davranım Bozukluğu.....	47
Davranım Bozukluğu Derecelendirme Ölçeği.....	48
4-18 Yaş Çocuk ve Ergenler için Davranış Değerlendirme Ölçeği	51
Çocuk Davranışlarını Değerlendirme Ölçeği.....	53
Ercan Okul Öncesi Yıkıcı Davranış Bozuklukları Değerlendirme Ölçeği	55
Okul Öncesi Yıkıcı Davranışların Çok Boyutlu Değerlendirilmesi Ölçeği	57
Yıkıcı Davranım Bozuklukları için DSM-IV'e Dayalı Tarama ve Değerlendirme Ölçeği.....	59
Sosyal Davranış Öğretmen Değerlendirmesi Ölçeği	61
5. Piromani	65
Yangın Çıkarma Ölçeği.....	66
Yangın Eğilimi Ölçeği	69
6. Kleptomani	75
Kleptomani Belirti Değerlendirme Ölçeği	76

BÖLÜM C. DAVRANIŞSAL BAĞIMLILIKLAR KATEGORİSİNDEKİ DÜRTÜ KONTROL BOZUKLUKLARI ÖLÇEKLERİ

7. Kompulsif Satın Alma Bozukluğu	79
Kompulsif Çevrimiçi Satın Alma Ölçeği.....	80
Çevrimiçi Alışveriş Bağımlılığı Ölçeği	84
8. İnternet Bağımlılığı	87
Chen İnternet Bağımlılığı Ölçeği	88
İnternet Bağımlılık Ölçeği.....	90
Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formu	91
9. Kompulsif Seks Bağımlılığı	95
Cinsel Kompulsiyon Ölçeği.....	96
10. Kompulsif Egzersiz Bağımlılığı	99
Egzersiz Bağımlılığı Ölçeği-21.....	100
Egzersiz Bağımlılığı Ölçeği	102

**BÖLÜM D. DSM-5'İN DİĞER KATEGORİLERİNDEKİ DÜRTÜ KONTROL
BOZUKLUKLARI ÖLÇEKLERİ**

11. Kumar Oynama Bozukluğu	107
Kumar Aşerme Ölçeği.....	108
Kumara İlişkin Bilişler Ölçeği.....	111
Kumar Oynama Bozukluğu Tarama Testi.....	113
Kumar Oynama Nedenleri Ölçeği	115
South Oaks Kumar Tarama Testi.....	117
South Oaks Kumar Tarama Testi Gözden Geçirilmiş Ergen Formu.....	121
Problemlili Kumar Oynama Ölçeği.....	123
İnternet Kumar Bağımlılığı Ölçeği.....	125
İnternet Kumar Oynama Bozukluğu Ölçeği.....	128
Kumar Risk Tarama Ölçeği.....	131
Problemlili Kumar Oynama Şiddet Endeksi	133
12. Erişkin Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu.....	137
Erişkin Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu Kendi Bildirim Ölçeği	138
Erişkin Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Ölçeği.....	142
Wender-Utah Derecelendirme Ölçeği	146
13. Trikotillomani (Saç Yolma Bozukluğu).....	149
Massachusetts Genel Hastane Saç/Kıl Yolma Ölçeği	150
14. Deri Yolma Bozukluğu.....	155
Milwaukee Erişkin Deri Yolma Boyutları Ölçeği.....	156
Deri Yolma Etki Ölçeği	157
Deri Yolma Ölçeği	160
Nörotik Ekskoryasyon için Modifiye Edilmiş Yale-Brown Obsesyon Kompulsiyon Ölçeği.....	164
15. Tırnak Yeme.....	171
Tırnak Yeme Anketi	172
16. Kendini Yaralama Davranışı	175
Kendine Zarar Verme Davranışı Değerlendirme Envanteri.....	176
İndeks.....	181

Kaynakça**Geliştirme**

Spinella, M. (2007). Normative data and a short form of the Barratt Impulsiveness Scale. *International Journal of Neuroscience*, 117(3), 359-368.

Uyarlama

Tamam, L., Güleç, H., & Karataş, G. (2013). Barratt Dürtüsellik Ölçeği Kısa Formu (BIS-11-KF) Türkçe uyarlama çalışması. *Nöropsikiyatri Arşivi*, 50(2), 130-134.

tasarlama eksikliği .856, sıkışıklık .802, heyecan arayışı .858, sebatsızlık .80 ve ölçeğin tamamına ait değer .845 hesaplanmıştır. Güvenirlik çalışmaları kapsamında yapılan test tekrar test güvenirliliği çalışması sonucunda ölçeğin farklı zamanlara ait iki uygulamasına ait tutarlılığı .79 olarak hesaplanmıştır (Whiteside ve Lynam, 2001; Yargıç, Ersoy ve Oflaz, 2011).

Kaynakça

Geliştirme

Whiteside, S.P., & Lynam, D.R. (2001). The five factor model and impulsivity: Using a structural model of personality to understand impulsivity. *Personality and Individual Differences*, 30(4), 669-689.

Uyarlama

Yargıç, İ., Ersoy, E., & Oflaz, S.B. (2011). UPPS Dürtüsel Davranış Ölçeği ile psikiyatri hastalarında dürtüsellik ölçümü. *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni*, 21(2), 139-146.

Kaynakça

Geliştirme

Chamberlain, S.R., & Grant, J.E. (2018). Minnesota Impulse Disorders Interview (MIDI): Validation of a structured diagnostic clinical interview for impulse control disorders in an enriched community sample. *Psychiatry Research*, 265, 279-283.

.55, sıkıntıya hassasiyet alt boyutu .56 ve ölçeğin tamamına ait değer .82 olarak hesaplanmıştır (Zuckerman, Kolin, Price ve Zoob, 1964; Zuckerman, Eysenck ve Eysenck, 1978; Öngen, 2007).

Kaynakça

Geliştirme

- Zuckerman, M., Kolin, E.A., Price, L., & Zoob, I. (1964). Development of a Sensation-Seeking Scale. *Journal of Consulting Psychology*, 28(6), 477-482.
- Zuckerman, M., Eysenck, S.B., & Eysenck, H.J. (1978). Sensation seeking in England and America: Cross-cultural, age, and sex comparisons. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 46(1), 139-149.

Uyarlama

- Öngen, D.E. (2007). The relationships between sensation seeking and gender role orientations among Turkish university students. *Sex Roles*, 57, 111-118.

Kaynakça

Geliştirme

Stephenson, M.T., Hoyle, R.H., Palmgreen, P., Slater, M.D. (2003). Brief measures of sensation seeking for screening and large-scale surveys. *Drug and Alcohol Dependence*, 72, 279-286.

Uyarlama

Çelik, E. (2015). Psychometric properties of Brief Sensation Seeking Scale (BSSS-4) in a sample of Turkish adolescents. *Sakarya University Journal of Education*, 5(3), 42-51.

Kaynakça**Geliştirme**

Hoyle, R.H., Stephenson, M.T., Palmgreen, P., Lorch, E.P., & Donohew, R.L. (2002). Reliability and validity of a Brief Measure of Sensation Seeking. *Personality and Individual Differences*, 32(3), 401-414.

Uyarlama

Celik, E., & Turan, M.E. (2016). A study on the psychometric features of the Turkish version of the Brief Sensation Seeking Scale (BSSS-8) for young adults and the relation between sensation seeking and life satisfaction. *International Journal of Educational Research Review*, 1(1), 29-39.

Kaynakça

Geliştirme

Zuckerman, M., Kuhlman, D.M., Joireman, J., Teta, P., & Kraft, M. (1993). A comparison of three structural models for personality: The big three, the big five, and the alternative five. *Journal of Personality and Social Psychology*, 65(4), 757-768.

Uyarlama

Yıldırım, S., Bilgin, E., Yüksel, Y., Demirhan, G., & Aşçı, F.H. (2021). Adaptation of the Impulsive Sensation Seeking Scale to Turkish. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 8(2), 151-156.

Kaynakça

Geliştirme

Hommersen, P., Murray, C., Ohan, J.L., & Johnston, C. (2006). Oppositional Defiant Disorder Rating Scale: Preliminary evidence of reliability and validity. *Journal of Emotional and Behavioral Disorders*, 14(2), 118-125.

Kaynakça

Geliştirme

Goyette, C.H., Conners, C.K., & Ulrich, R.F. (1978). Normative data on revised Conners Parent and Teacher Rating Scales. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 6, 221-236.

Uyarlama

Dereboy, Ç., Şenol, S., Şener, Ş., & Dereboy, F. (2007). Conners Kısa Form Öğretmen ve Ana Baba Derecelendirme Ölçeklerinin geçerliği. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 18(1), 48-58.

Brown değerlerine bakılmış, Cronbach Alpha değeri .73-.86, Spearman-Brown İki Yarı Güvenirlik değeri .72-.85 arasında hesaplanmıştır. Güvenirlik çalışmaları kapsamında yapılan test tekrar test güvenilirliği çalışması sonucunda ölçeğin farklı zamanlara ait iki uygulamasına ait tutarlılığı .56-.72 arasında bulunmuştur. Madde analizi çalışmaları kapsamında madde toplam korelasyon değerlerine bakılmış, değerler .32-.69 arasında saptanmıştır. Alt-Üst %27 t-testi analizi sonucu dört alt ölçekte de, alt %27'lik gruptaki bireylerle üst %27'lik gruptaki bireyler anlamlı bir biçimde ayrılmıştır (Conners, 1997; Kaner, Büyüköztürk ve İşeri, 2013).

Kaynakça

Geliştirme

Conners, C.K. (1997). *Conners' Rating Scales-Revised: Technical manual*. North Tonawanda, NY: Multi-Health Systems.

Uyarlama

Kaner, S., Büyüköztürk, S., & İşeri, E. (2013). Conners Anababa Dereceleme Ölçeği-Yenilenmiş Kısa: Türkiye standardizasyon çalışması. *Nöropsikiyatri Arşivi*, 50(2), 100-109.

sonuçlar bulunmuştur. Güvenirlik çalışmaları kapsamında ölçeğin Cronbach Alpha ve Spearman-Brown değerlerine bakılmış, ölçeğin Cronbach Alfa değeri .87-.76, Spearman-Brown değeri .85-.69 bulunmuştur. Güvenirlik çalışmaları kapsamında yapılan test tekrar test güvenirliliği çalışması sonucunda ölçeğin farklı zamanlara ait iki uygulamasına ait tutarlılığı .64-.81 arasında bulunmuştur. Madde analizi çalışmaları kapsamında madde toplam korelasyon değerlerine bakılmış, değerler .23-.72 arası olarak saptanmıştır (Conners, Wells, Parker, Sitarenios, Diamond ve Powell, 1997; Kaner, Büyüköztürk, İşeri, Ak ve Özaydın, 2011).

Kaynakça

Geliştirme

Conners, C.K., Wells, K.C., Parker, J.D., Sitarenios, G., Diamond, J.M., & Powell, J.W. (1997). A new Self-Report Scale for Assessment of Adolescent Psychopathology: Factor structure, reliability, validity, and diagnostic sensitivity. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 25, 487-497.

Uyarlama

Kaner, S., Büyüköztürk, Ş., İşeri, E., Ak, A., & Özaydın, L. (2011). Conners-Wells Ergen Öz-Bildirim Ölçeği Uzun Formu: Türk ergenlerde psikometrik özelliklerinin değerlendirilmesi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 14(2), 71-84.

anlamli korelasyonlar bulunmuştur. Güvenirlik çalışmaları kapsamında ölçeğin Cronbach Alpha değerlerine bakılmış, değer .22-.84 arasında bulunmuştur (Goodman, 1997; Güvenir, Özbek, Baykara, Arkar, şentürk ve İncekaş, 2008).

Kaynakça

Geliştirme

Goodman, R. (1997). The Strengths and Difficulties Questionnaire: A research note. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 38(5), 581-586.

Uyarlama

Güvenir, T., Özbek, A., Baykara, B., Arkar, H., şentürk, B., & İncekaş, S. (2008). Güçler ve Güçlükler Anketi'nin (GGA) Türkçe uyarlamasının psikometrik özellikleri. *Turkish Journal of Child and Adolescent Mental Health*, 15(2), 65-74.

Kaynakça

Geliştirme

Van Eck, K., Finney, S.J., & Evans, S.W. (2010). Parent report of ADHD symptoms of early adolescents: A confirmatory factor analysis of the Disruptive Behavior Disorders Scale. *Educational and Psychological Measurement*, 70(6), 1042-1059.

Uyarlama

Turhan, M.E., & Celik, E. (2013). The validity and reliability of the Turkish version of the Disruptive Behavior Disorders Scale for Adolescents. *Journal of European Education*, 3(1), 1-7.

Kaynakça

Geliştirme

Coccaro, E.F., Berman, M.E., & McCloskey, M.S. (2017). Development of a Screening Questionnaire for DSM-5 Intermittent Explosive Disorder (IED-SQ). *Comprehensive Psychiatry*, 74, 21-26.

Kaynakça

Geliştirme

Waschbusch, D.A., & Elgar, F.J. (2007). Development and validation of the Conduct Disorder Rating Scale. *Assessment*, 14(1), 65-74.

**Bu ölçeğin ülkemizde kullanımı için uyarlama çalışmaları yapılmamıştır. Yalnızca bilgilendirme amaçlı Türkçe çevirisi kitaba eklenmiştir.*

Kaynakça

Geliştirme

Achenbach, T., Edelbrock, C. (1983). *Manual for the Child Behavior Checklist and Child Behavior Profile*. Burlington: University of Vermont Department of Psychiatry.

Uyarlama

Erol, N., Şimşek, Z. (1998). Türkiye Ruh Sağlığı Profili çocuk ve gençlerde ruh sağlığı: Yeterlik alanları, davranış ve duygusal sorunların dağılımı. *Türkiye Ruh Sağlığı Profili Raporu*. Eksen Tanıtım Ltd. Şti, Ankara.

Alpha değerlerinde isyankar davranışlar alt boyutu .96, uyum alt boyutu .93, sosyal kaygı alt boyutu .88 ve ölçeğin tamamına ait değer .95, Spearman Brown İki Yarı Test Korelasyon Katsayıları değerleri isyankar davranışlar alt boyutu .96, uyum alt boyutu .89, sosyal kaygı alt boyutu .88 ve ölçeğin tamamına ait değer .82 olarak hesaplanmıştır. Madde analizi çalışmaları kapsamında madde toplam korelasyon değerlerine bakılmış ve bu değerler birinci faktörde .81 ile .49; ikinci faktörde .76 ile .45; üçüncü faktörde .69 ile .26 arasında bulunmuştur. Alt-Üst %27 t-testi analizi sonunda ölçek puanları bakımından alt %27'lik gruptaki bireylerle üst %27'lik gruptaki bireyler anlamlı bir biçimde ayrılmıştır (Subaşı ve Şehirli, 2010).

Kaynakça

Geliştirme

Subaşı, G., & Şehirli, N. (2010). Çocuk Davranışlarını Değerlendirme Ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(3), 178-804.

Kaynakça

Geliştirme

Ercan, E.S., Somer, O., Amado, S., & Thompson, D. (2005). Parental recall of pre-school behavior related to ADHD and disruptive behavior disorder. *Child Psychiatry and Human Development*, 35, 299-313.

saptanmıştır. Ölçüt geçerliği çalışmasında, ölçeğin puanları ile ölçüt olarak kabul edilen Erken Çocukluk Envanteri-4 ile arasındaki korelasyonlar incelenmiştir. Ölçeğin toplam puanı ve öfke nöbeti, karşı gelme, saldırganlık, düşük endişe alt ölçek puanları arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Güvenirlik çalışmaları kapsamında ölçeğin Cronbach Alpha değerlerine bakılmış, öfke nöbeti alt ölçeği .96, karşı gelme alt ölçeği .96, saldırganlık alt ölçeği .96, diğerleri için düşük endişe alt ölçeği .92 ve ölçeğin tamamına ilişkin değer .98 olarak bulunmuştur. Güvenirlik çalışmaları kapsamında yapılan test tekrar test güvenirliliği çalışması sonucunda ölçeğin farklı zamanlara ait iki uygulamasına ait tutarlılığı öfke nöbeti alt ölçeği .65, karşı gelme alt ölçeği .70, saldırganlık alt ölçeği .70, diğerleri için düşük endişe alt ölçeği .74 ve ölçeğin tamamına ilişkin değer .71 olarak bulunmuştur. Madde analizi çalışmaları kapsamında madde toplam korelasyon değerlerine bakılmış, değerler .52-.77 arası olarak saptanmıştır (Wakschlag, Briggs-Gowan, Choi, Nichols, Kestler, Burns, ... ve Henry, 2014; Akkuzu, 2020).

Kaynakça

Geliştirme

Wakschlag, L.S., Briggs-Gowan, M.J., Choi, S.W., Nichols, S.R., Kestler, J., Burns, J. L., ... & Henry, D. (2014). Advancing a multidimensional, developmental spectrum approach to preschool disruptive behavior. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 53(1), 82-96.

Uyarlama

Akkuzu, N. (2020). *Okul Öncesi Yıkıcı Davranışların Çok Boyutlu Değerlendirilmesi Ölçeğinin Türkçe geçerlilik güvenilirlik çalışması*. Uzmanlık Tezi, Bursa: Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi.

Kaynakça

Geliştirme

Turgay, A. (1995). *Disruptive Behavior Disorders Child and Adolescent Screening and Rating Scale*. Unpublished. Integrative Therapy Institute Toronto, Kanada.

Uyarlama

Ercan, E.S., Amado, S., Somer, O, Çıkoğlu, S. (2001). Dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu ve yıkıcı davranım bozuklukları için bir test bataryası geliştirme çabası. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 8, 132-144.

Kaynakça

Geliştirme

Cassidy, J., & Asher, S.R. (1992). Loneliness and peer relations in young children. *Child Development*, 63(2), 350-365.

Uyarlama

Seven, S. (2010). Sosyal Davranış Öğretmen Değerlendirmesi Ölçeğinin Türk kültürüne uyarlanması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23, 193-200.

Kaynakça

Geliştirme

Gannon, T.A., & Barrowcliffe, E. (2012). Firesetting in the general population: The development and validation of the Fire Setting and Fire Proclivity Scales. *Legal and Criminological Psychology*, 17(1), 105-122.

**Bu ölçeğin ülkemizde kullanımı için uyarlama çalışmaları yapılmamıştır. Yalnızca bilgilendirme amaçlı Türkçe çevirisi kitaba eklenmiştir.*

Kaynakça

Geliştirme

Gannon, T.A., & Barrowcliffe, E. (2012). Firesetting in the general population: The development and validation of the Fire Setting and Fire Proclivity Scales. *Legal and Criminological Psychology*, 17(1), 105-122.

**Bu ölçeğin ülkemizde kullanımı için uyarlama çalışmaları yapılmamıştır. Yalnızca bilgilendirme amaçlı Türkçe çevirisi kitaba eklenmiştir.*

Kaynakça

Geliştirme

Andreassen, C.S., Griffiths, M.D., Pallesen, S., Bilder, R.M., Torsheim, T., Aboujaoude, E. (2015). The Bergen Shopping Addiction Scale: Reliability and validity of a brief screening test. *Frontiers in Psychology*, 6, 1-11.

Uyarlama

Bozdağ, Y., Yalçınkaya Alkar, Ö. (2018). Bergen Alışveriş Bağımlılığı Ölçeği'nin kompulsif çevrimiçi satın alma davranışına uyarlanması. *Bağımlılık Dergisi*, 19(2), 23-34.

güvenirliği çalışması sonucunda ölçeğin farklı zamanlara ait iki uygulamasına ait tutarlılığı .79 bulunmuştur (Zhao, Tian ve Xin, 2017; Yılmaz, İlıkiz ve Avcı, 2022).

Kaynakça

Geliştirme

Zhao, H., Tian, W., & Xin, T. (2017). The development and validation of the Online Shopping Addiction Scale. *Frontiers in Psychology*, 8, 735.

Uyarlama

Yılmaz, T., İlıkiz, G., Avcı, F.M. (2022). Çevrimiçi Alışveriş Bağımlılığı Ölçeğinin Türkçe psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Bağımlılık Dergisi*, 23(2), 205-215.

boyutu .77 ve ölçeğin tamamına ait değer .94 olarak saptanmıştır. Güvenirlik çalışmaları kapsamında yapılan test tekrar test güvenilirliği çalışması sonucunda ölçeğin farklı zamanlara ait iki uygulamasına ait tutarlılığı .96-.98 arasında bulunmuştur (Chen, Weng, Su, Wu ve Yang, 2003; Ceyhan, Boysan ve Kadak, 2019).

Kaynakça

Geliştirme

Chen, S.H., Weng, L.C., Su, Y.J., Wu, H.M., Yang, P.F. (2003). Development of Chinese Internet Addiction Scale and its psychometric study. *Chinese Journal of Psychology*, 45(3), 279-294.

Uyarlama

Ceyhan, E., Boysan, M., Kadak, M.T. (2019). Associations between online addiction attachment style, emotion regulation depression and anxiety in general population testing the proposed diagnostic criteria for internet addiction. *Sleep and Hypnosis*, 21(2), 123-139.

kapsamında madde toplam korelasyon değerlerine bakılmış değerler üniversite öğrencilerinde .36-.62, ergenlerde ise .47-.65 arası olarak saptanmıştır. Alt-Üst %27 t-testi analizi sonucunda hem üniversite öğrencilerinde hem de ergenlerde alt %27'lik grupla üst %27'lik grup anlamlı bir biçimde farklılaşmıştır (Pawlikowski, Altstötter-Gleich ve Brand, 2013; Kutlu, Savcı, Demir ve Aysan, 2016).

Kaynakça

Geliştirme

Pawlikowski, M., Altstötter-Gleich, C., & Brand, M. (2013). Validation and psychometric properties of a short version of Young's Internet Addiction Test. *Computers in Human Behavior*, 29(3), 1212-1223.

Uyarlama

Kutlu, M., Savcı, M., Demir, Y., & Aysan, F. (2016). Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formunun Türkçe uyarlaması: Üniversite öğrencileri ve ergenlerde geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17(1), 69-76.

Kaynakça

Geliştirme

Ballester-Arnal, R., Gomez-Martinez, S. Llarío, M.D-G., & Salmeron-Sanchez, P. (2013). Sexual Compulsivity Scale: Adaptation and validation in the Spanish population. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 39(6), 526-540.

Uyarlama

Akın, A., & Çelik, E. (2015). Cinsel Kompülsiyon Ölçeği'nin uyarlanması. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 14(3), 617-629.

Kaynakça

Geliştirme

Hausenblas, H.A., & Downs, D.S. (2002). How much is too much? The development and validation of the Exercise Dependence Scale. *Psychology and Health, 17*(4), 387-404.

Uyarlama

Gürbüz, B., & Aşçı, F.H. (2006). Egzersiz Bağımlılığı Ölçeği-21'in egzersiz katılımcıları için psikometrik özelliklerinin değerlendirilmesi-ön çalışma. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 11*(2), 3-10.

sonucunda ölçeğin farklı zamanlara ait iki uygulamasına ait tutarlılığı .90 olarak hesaplanmıştır. Madde analizi çalışmaları kapsamında madde toplam korelasyon değerlerine bakılmış, değerler .60-.76 arasında bulunmuştur. Alt-Üst %27 t-testi analizi sonucunda Alt %27'lik gruptaki bireylerle üst %27'lik gruptaki bireyler anlamlı bir biçimde ayrılmıştır (Tekkurşun Demir, Hazar ve Cicioğlu, 2018).

Kaynakça

Geliştirme

Tekkurşun Demir, G., Hazar, Z., & Cicioğlu, H.İ. (2018). Egzersiz Bağımlılığı Ölçeği (EBÖ): Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(3), 865-874.

Kaynakça

Geliştirme

Young, M.M., & Wohl, M.J. (2009). The Gambling Craving Scale: Psychometric validation and behavioral outcomes. *Psychology of Addictive Behaviors*, 23(3), 512-522.

Uyarlama

Buran, A., Çakıcı, M., Çakır, G., Yılmaz, B. (2019). Kumar Aşerme Ölçeğinin Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 20(special issue.1), 84-86.

bozukluğu olan grupları anlamlı bir biçimde ayırt edip etmediği incelenmiş ve problemlili kumar oynama bozukluğuna sahip bireylerin ölçek puanları açısından diğer gruptan anlamlı ve yüksek puanlara sahip olduğu saptanmıştır. Güvenirlik çalışmaları kapsamında ölçeğin Cronbach Alpha değerlerine bakılmış, kumar oynamayı durduramama düşünceleri alt boyutu .78, kontrol etme illüzyonu alt boyutu .52, kumar oynama beklentileri alt boyutu .57, yoruma dayalı önyargı alt boyutu .60, tahmini kontrol alt boyutu .61 ve ölçeğin tamamına ait değer .84 bulunmuştur (Raylu ve Oei, 2004; Arcan ve Karanci,2015).

Kaynakça

Geliştirme

Raylu, N., & Oei, T.P.S. (2004). The Gambling Related Cognitions Scale (GRCS): Development, confirmatory factor validation and psychometric properties. *Addiction*, 99(6), 757-769.

Uyarlama

Arcan, K., & Karanci, A.N. (2015). Adaptation study of the Turkish version of the Gambling-Related Cognitions Scale (GRCS-T). *Journal of Gambling Studies*, 31, 211-224.

tamamına ilişkin değer .89 olarak hesaplanmıştır. Madde analizi çalışmaları kapsamında madde toplam korelasyon değerlerine bakılmış, değerler .270-.547 aralığında olarak saptanmıştır (Lee, Chae, Lee ve Kim, 2007; Arcan ve Karanci, 2014).

Kaynakça

Geliştirme

Lee, H.P., Chae, P.K., Lee, H.S., & Kim, Y.K. (2007). The five-factor gambling motivation model. *Psychiatry Research*, 150(1), 21-32.

Uyarlama

Arcan, K., & Karanci, A.N. (2014). Kumar Oynama Nedenleri Ölçeğinin uyarlama, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 15(3), 248-256.

Kaynakça

Geliştirme

Lesieur, H.R., Blume, S.B. (1987). The South Oaks Gambling Screen (SOGS): A new instrument for the identification of pathological gamblers. *Am J Psychiatry*, 144, 1184-1188.

Uyarlama

Duvarcı, I., Varan, A. (2001). Reliability and validity study of the Turkish form of the South Oaks Gambling Screen. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 12(1), 34-45.

Kaynakça

Geliştirme

Winters, K.C., Stinchfield, R., & Fulkerson, J. (1993). Patterns and characteristics of adolescent gambling. *Journal of Gambling Studies*, 9(4), 371-386.

Uyarlama

Erdoğan, Y., & Arcan, K. (2020). Validity and reliability study of South Oaks Gambling Screen-Revised for Adolescents in a sample of Turkish high school students. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 7(2), 99-106.

Kaynakça

Geliştirme

Ferris, J., & Wynne, H. (2001). *The Canadian Problem Gambling Index: Final report*. Ottawa: Canadian Centre on Substance Abuse.

Uyarlama

Arcan, K. (2020). Turkish version of the Problem Gambling Severity Index (PGSI-T): Psychometric properties among the university students. *ADDICTA: The Turkish Journal on Addictions*, 7(2), 90-98.

Kaynakça

Geliştirme

Karaibrahimoğlu, A., Kişioğlu, A.N., Çoban, B., Yıldırım, A., & Yılmaz, S.D. (2021). Validity and reliability study of Online Gambling Addiction Scale (OGAS). *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 8(3), 186-193.

Madde analizi çalışmaları kapsamında madde toplam korelasyon değerlerine bakılmış, değerler .539-.823 arası olarak hesaplanmıştır (González-Cabrera, Machimbarrena, Beranuy, Pérez-Rodríguez, Fernández-González ve Calvete, 2020; Ünal, Gökler, Sandıkçı, Tarakçıoğlu ve Kadak, 2022).

Kaynakça

Geliştirme

González-Cabrera, J., Machimbarrena, J.M., Beranuy, M., Pérez-Rodríguez, P., Fernández-González, L., & Calvete, E. (2020). Design and measurement properties of the Online Gambling Disorder Questionnaire (OGD-Q) in Spanish adolescents. *Journal of Clinical Medicine*, 9(1), 120.

Uyarlama

Ünal E, Gökler M.E., Sandıkçı T, Tarakçıoğlu M.C., Kadak M.T. (2022). Evaluation of the validity and reliability of the Turkish version of Online Gambling Disorder Questionnaire. *Neuropsychiatric Investigation*, 60(3), 72-77.

.77, ekonomik ve sosyal sorunlar alt boyutu .83 ve ölçeğin tamamına ait değer .69 olarak hesaplanmıştır. Madde analizi çalışmaları kapsamında madde toplam korelasyon değerlerine bakılmış, değerler .38-.64 arası olarak hesaplanmıştır (Tekin, Güliyev, Yılmaz, Ögel ve Yüksel, 2020).

Kaynakça

Geliştirme

Tekin, K., Güliyev, C., Yılmaz, E., Ögel, K., Yüksel, B.C. (2020). Screening scale for behavioral and socioeconomic risk factors for gambling addiction: A validity and reliability study. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 7(4), 223-228.

Kaynakça

Geliştirme

Currie, S.R., Hodgins, D.C., & Casey, D.M. (2013). Validity of the Problem Gambling Severity Index interpretive categories. *Journal of Gambling Studies*, 29, 311-327.

Uyarlama

Altıntaş, M., Tunç, E.B., Dinçer, D., Özdenler, M., Hunca Olcay A.N., Barın, C. (2022). Problemli Kumar Oynama Şiddet Endeksi Türkçe versiyonunun psikometrik özellikleri. *Bağımlılık Dergisi*, 23(4), 492-501.

farklı zamanlara ait iki uygulamasına ait tutarlılığı .81 bulunmuştur (Kessler, Adler, Ames, Demler, Faraone, Hiripi, ... ve Walters, 2005; Doğan, Öncü, Varol-Saraçoğlu ve Küçükgöncü, 2009).

Kaynakça

Geliştirme

Kessler, R.C., Adler, L., Ames, M., Demler, O., Faraone, S., Hiripi, E.V.A., ... & Walters, E.E. (2005). The World Health Organization Adult ADHD Self-Report Scale (ASRS): A short screening scale for use in the general population. *Psychological Medicine*, 35(2), 245-256.

Uyarlama

Doğan, S., Öncü, B., Varol-Saraçoğlu, G., & Küçükgöncü, S. (2009). Erişkin Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu Kendi Bildirim Ölçeği (ASRS-v1.1): Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirliği. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 10(2), 77-87.

Kaynakça

Geliştirme

Turgay, A. (1995). *Adult ADHD Screening and Rating Scale and Structured Interview Guidelines*. Integrative Therapy Insitute Publication, Toronto, Ontario.

Uyarlama

Günay, Ş., Savran, C., & Aksoy, U.M. (2005). Erişkin Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Ölçeğinin (Adult ADD/ADHD DSM IV-Based Diagnostic Screening and Rating Scale) Dilsel Eşdeğerlilik, geçerlik güvenilirlik ve norm çalışması. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 21, 133-150.

sonucunda ölçeğin farklı zamanlara ait iki uygulamasına ait tutarlılığı .81 bulunmuştur. Madde analizi çalışmaları kapsamında madde toplam korelasyon değerlerine bakılmış, değerler irritabilite .60-.75, depresyon .43-.61, okul sorunları .32-.49, davranış sorunları/dürtüsellik .49-.67 ve dikkat eksikliği .31-.72 aralığında hesaplanmıştır (Ward, Wender ve Reimherr, 1993; Öncü, Ölmez ve Şentürk, 2005).

Kaynakça

Geliştirme

Ward, M.F., Wender, P.H., Reimherr, F.W. (1993). The Wender Utah Rating Scale: An aid in the retrospective diagnosis of childhood attention deficit hyperactivity disorder. *American Journal of Psychiatry*, 150(6), 885-885.

Uyarlama

Öncü, B., Ölmez, Ş., & Şentürk, V. (2005). Wender-Utah Derecelendirme Ölçeği Türkçe formunun erişkin dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu'nda geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 16(4), 252-259.

bakılmış, değerler .794-.924 arasında bulunmuştur (Keuthen, O’Sullivan, Ricciardi, Shera, Savage, Borgmann, ... ve Baer, 1995; O’Sullivan, Keuthen, Hayday, Ricciardi, Buttolph, Jenike ve Baer, 1995; Pirdoğan Aydın, Güler Kenar, Kıvanç Altunay, Deniz, Özer ve Karamustafalıoğlu, 2023).

Kaynakça

Geliştirme

Keuthen, N.J., O’Sullivan, R.L., Ricciardi, J.N., Shera, D., Savage, C.R., Borgmann, A. S., ... & Baer, L. (1995). The Massachusetts General Hospital (MGH) Hairpulling Scale: 1. development and factor analyses. *Psychotherapy and Psychosomatics*, 64(3-4), 141-145.

O’Sullivan, R.L., Keuthen, N.J., Hayday, C.F., Ricciardi, J.N., Buttolph, L., Jenike, M. A., & Baer, L. (1995). The Massachusetts General Hospital (MGH) Hairpulling Scale: 2. reliability and validity. *Psychotherapy and Psychosomatics*, 64(3-4), 146-148.

Uyarılama

Pirdoğan Aydın, E., Güler Kenar, J., Kıvanç Altunay, İ., Deniz, F., Özer, Ö.A., & Karamustafalıoğlu, K.O. (2023). Massachusetts Genel Hastane Saç/Kıl Yolma Ölçeği: Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 34(1), 2-10.

Kaynakça

Geliştirme

Keuthen, N.J., Deckersbach, T., Wilhelm, S., Engelhard, I., Forker, A., O'sullivan, R.L., ... & Baer, L. (2001). The Skin Picking Impact Scale (SPIS): Scale development and psychometric analyses. *Psychosomatics*, 42(5), 397-403.

Uyarlama

Kenar, J.G., Aydın, E.P., Aker, D.A., Altunay, I.K., & Özer, O.A. (2020). Skin Picking Impact Scale: Reliability and validity study of Turkish version. *Psychiatry and Clinical Psychopharmacology*, 30(4), 415-422.

Kaynakça

Geliştirme

Keuthen, N.J., Wilhelm, S., Deckersbach, T., Engelhard, I.M., Forker, A.E., Baer, L., & Jenike, M.A. (2001). The Skin Picking Scale: Scale construction and psychometric analyses. *Journal of Psychosomatic Research*, 50(6), 337-341.

**Bu ölçeğin ülkemizde kullanımı için uyarlama çalışmaları yapılmamıştır. Yalnızca bilgilendirme amaçlı Türkçe çevirisi kitaba eklenmiştir.*

tamamına ait değer .949 olarak hesaplanmıştır. Madde analizi çalışmaları kapsamında madde toplam korelasyon değerlerine bakılmış, değerler 0.660-0.887 arasında saptanmıştır (Arnold, Mutasim, Dwight, Lamerson, Morris ve McElroy, 1999; Aydın, Kenar, Altunay, Ozer ve Karamustafalioglu, 2021).

Kaynakça

Geliştirme

Arnold, L.M., Mutasim, D.F., Dwight, M.M., Lamerson, C.L., Morris, E.M., & McElroy, S.L. (1999). An open clinical trial of fluvoxamine treatment of psychogenic excoriation. *Journal of Clinical Psychopharmacology*, 19(1), 15-18.

Uyarlama

Aydın, E.P., Kenar, J.G., Altunay, I.K., Ozer, O.A., & Karamustafalioglu, K.O. (2021). Yale-Brown Obsessive Compulsive Scale modified for Neurotic Excoriation: Validity and reliability study of Turkish version. *Neurological Sciences*, 34, 236-243.

C. PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİ

Ölçeğin yapı geçerliği çalışması doğrulayıcı faktör analizi yöntemiyle yapılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ortaya konan model doğrulanmıştır. Ölçüt geçerliği çalışmasında, ölçeğin puanları ile ölçüt olarak kabul edilen Kısa Semptom Envanteri ve İntihar Olasılığı Ölçeği arasındaki korelasyonlar incelenmiş ve anlamlı korelasyonlar bulunmuştur. Güvenirlik çalışmaları kapsamında ölçeğin Cronbach Alpha değerlerine bakılmış, davranışlar kısmının değeri .79 bulunmuştur. Ölçeğin işlevler kısmı için otonom işlevler alt boyutu .81, sosyal işlevler alt boyutu .86 ve ölçeğin işlevler kısmının tamamına ait değer .93 bulunmuştur. Güvenirlik çalışmaları kapsamında yapılan test tekrar test güvenirliliği çalışması sonucunda ölçeğin farklı zamanlara ait iki uygulamasına ait tutarlılığı .64 bulunmuştur. Madde analizi çalışmaları kapsamında madde toplam korelasyon değerlerine bakılmış, değerler birinci bölüm madde toplam korelasyonları .33-.55, ikinci bölüm madde toplam korelasyonları .40-.62 arasında hesaplanmıştır (Klonsky ve Glenn, 2009; Bildik, Somer, Kabukçu Başay, Başay ve Özbaran, 2013).

Kaynakça

Geliştirme

Klonsky, E.D., & Glenn, C.R. (2009). Assessing the functions of non-suicidal self-injury: Psychometric properties of the Inventory of Statements About Self-injury (ISAS). *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 31, 215-219.

Uyarılama

Bildik, T., Somer, O., Kabukçu Başay, B., Başay, Ö., & Özbaran, B. (2013). Kendine Zarar Verme Davranışı Değerlendirme Envanterinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 24(1), 49-57.